

הלכות בכורות פֿרק ב

א. כָּל הַמוּמִין הַקְּבוּעִין הַפּוֹסְלִין אֶת הַקֶּדְשִׁים, וְנִפְדִּין עָלֵיהֶן אִם נָפַל אֶחָד מֵהֶן בַּבְּכוֹר, הֲרִי זֶה נִשְׁחַט עָלָיו בְּכָל מָקוֹם; וּבְכוֹר בְּאַרְנוֹ אוֹתָן הַמוּמִין בְּהִלְכוֹת אֲסוּרֵי הַמִּזְבֵּחַ, וְשֶׁהָרְאוּי מֵהֶן לִהְיוֹת בְּזֵכֶר שְׂבֻעָה וְשָׁשִׁים.

ב. וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁמִּנִּינוּ שֵׁם שְׂאִין הַקֶּרֶבֶן מֵהֶן מִן הַמִּבְחָר, וְאִין הַקֶּדְשִׁים קֶרְבִּין בָּהֶן, וְלֹא נִפְדִּין עָלֵיהֶן כֶּף אִין הַבְּכוֹר נִשְׁחַט עָלֵיהֶן, וְלֹא קָרַב, אֲלֹא יִהְיֶה עוֹמֵד, עַד שִׁיּוּלַד לוֹ מוֹם קְבוּעַ. וְכֵן אִם נָלַד בַּבְּכוֹר מוֹם עוֹבֵר הֲרִי זֶה אֵינוֹ נִשְׁחַט בְּכָל מָקוֹם, וְלֹא קָרַב, אֲלֹא יִהְיֶה רוֹעֶה עַד שִׁיּוּלַד בּוֹ מוֹם קְבוּעַ, וְיִשְׁחַט עָלָיו.

ג. וְכֵן אִם נַעֲבְרָה בּוֹ עֲבֵרָה, אוֹ שֶׁהָרַג בְּעַד אֶחָד, אוֹ עַל פִּי הַבְּעָלִים, אוֹ שֶׁהִקְצָה, אוֹ נַעֲבַד יָרֵעָה עַד שִׁיּוּלַד בּוֹ מוֹם, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּהִלְכוֹת אֲסוּרֵי מִזְבֵּחַ. יוֹצֵא דָפֶן, וְהָבֵא אַחֲרָיו שְׁנֵיהֶן אֵינָן בְּכוֹר: הָרֵאשׁוֹן, מִפְּנֵי שְׂאִינוֹ פֶּטֶר רַחֵם; וְהָאַחֲרוֹן, מִפְּנֵי שֶׁקִּדְּמוֹ אַחֵר. אֲפֹלוּ יֵצֵאת נִקְבָּה דֶּרֶךְ דָּפֶן, וְזָכַר דֶּרֶךְ רַחֵם אֵינוֹ בְּכוֹר.

ד. בְּכוֹר שֶׁהוּא אֲנִדְרָגִינוֹס אֵין בּוֹ קֶדְשָׁה כָּלָל, וְהֲרִי הוּא כְּנִקְבָּה שְׂאִין בּוֹ לַכּוֹהֵן כָּלוּם; וְעוֹבְדִין בּוֹ וְגוֹזְזִין אוֹתוֹ, כְּשֶׁאֵר הַחֲלִין. נָלַד טְמֵטוֹם הֲרִי זֶה סֶפֶק בְּכוֹר, וְיֵאָכֵל בְּמוֹמוֹ לְבַעֲלָיו, בֵּין שֶׁהִטִּיל מִים בְּמָקוֹם זָכוֹר, בֵּין שֶׁהִטִּיל מִים בְּמָקוֹם נִקְבוֹת.

ה. רָחַל שִׁיּוּלָדָה כְּמִין עֶז, אוֹ עֶז שִׁיּוּלָדָה כְּמִין רָחַל פֶּטֶר מִן הַבְּכוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמָר "אֵךְ בְּכוֹר-שׁוֹר" (במדבר יח, יז): עַד שִׁיְהִיָּה הוּא שׁוֹר, וּבְכוֹרוֹ שׁוֹר. וְאִם הָיָה בּוֹ מִקְצַת סִימָנֵי אִמּוֹ הֲרִי זֶה בְּכוֹר, וְהוּא בַּעַל מוֹם קְבוּעַ: שְׂאִין לָךְ מוֹם גָּדוֹל מִשְׁנוּי בְּרִיתוֹ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּהִלְכוֹת אֲסוּרֵי מִזְבֵּחַ.

ו. אֲפֹלוּ פָּרָה שִׁיּוּלָדָה כְּמִין חֲמוֹר, וְיֵשׁ בּוֹ מִקְצַת סִימָנֵי פָּרָה הֲרִי זֶה בְּכוֹר לַכּוֹהֵן, הוֹאִיל וּמִין הַחֲמוֹר יֵשׁ בּוֹ דִּין בְּכוֹרָה. אָבָל אִם יִלָּדָה מִין סוֹס אוֹ גָּמֵל אֶף עַל פִּי שֵׁישׁ בּוֹ מִקְצַת סִימָנֵי פָּרָה, הֲרִי הוּא סֶפֶק בְּכוֹר; לְפִיכָךְ יֵאָכֵל לְבַעֲלָיו. וְאִם תִּפְסוּ כּוֹהֵן, אֵין מוֹצִיאִין מִידּוֹ.

ז. הַמִּטִּיל מוֹם בַּבְּכוֹר הוֹאִיל וְעָשָׂה עֲבֵרָה, קוֹנְסִין אוֹתוֹ, וְאֵינוֹ נִשְׁחַט עַל מוֹם זֶה, עַד שִׁיּוּלַד בּוֹ מוֹם אַחֵר מֵאֵלָיו. וְאִם מֵת זֶה הַחוּטָא מִתֵּר לְבָנוֹ לְשַׁחַט אוֹתוֹ עַל מוֹם שֶׁעָשָׂה אָבִיו, שְׁלֹא קָנְסוּ בְּנוֹ אַחֲרָיו.

ח. הַרְגִּיל לַבְּכוֹר שִׁיּוּלַד בּוֹ מוֹם כְּגוֹן שֶׁנָּתַן דְּבִלָּה עַל אֲזָנוֹ עַד שֶׁבֹא כָּלֵב וְנִטְלָה וְחִתָּךְ אֲזָנוֹ, אוֹ שֶׁהִלָּךְ בּוֹ בֵּין בְּרוֹזֵל וְעִשְׁשִׁיּוֹת שְׁלִזְכוּכִית כְּדִי שֶׁתִּקְטַע יָדוֹ וְנִקְטַעָה, אוֹ שֶׁאָמַר לַגּוֹי לְהִטִּיל בּוֹ מוֹם הֲרִי זֶה לֹא יִשְׁחַט עָלָיו. זֶה הַכָּלָל: כָּל מוֹם שֶׁנַּעֲשָׂה לְדַעְתּוֹ, אֲסוּר לוֹ לְשַׁחַט עָלָיו; וְאִם נַעֲשָׂה שְׁלֹא לְדַעְתּוֹ, הֲרִי זֶה שׁוֹחֵט עָלָיו.

ט. אָמַר אֵלּוֹ נָפַל בַּבְּכוֹר זֶה מוֹם, הֵייתִי שׁוֹחֵטוֹ, וְשָׁמַע הַגּוֹי, וְעָשָׂה בּוֹ מוֹם הֲרִי זֶה שׁוֹחֵט עָלָיו, שֶׁהֲרִי לֹא נַעֲשָׂה בְּדַעְתּוֹ. רְאִינוּהוּ שֶׁעָשָׂה מַעֲשֶׂה הַמִּרְגִּיל לְהִטִּיל מוֹם, וְנָפַל בּוֹ מוֹם, וְאֵין אָנוּ יוֹדְעִין אִם נִתְּכּוֹן לְמוֹם, אוֹ לֹא נִתְּכּוֹן הֲרִי זֶה לֹא יִשְׁחַט עָלָיו. פִּיּוּד: כְּגוֹן שֶׁנָּתַן לוֹ שְׁעוּרִים בְּמָקוֹם דְּחוּק מְסָרַג בְּעֵצִים,

וכיון שאכל נחלקה שפתו אפלו היה חבר, הרי זה לא ישחט
עליו; וכן כל פיוצא בזה.

י. היה בכור רודף את האדם, ובעטו כדי לטרדו, ואפלו בעט
בו מפני שרדפו מקדם, ונעשה בו מום בבעיטה זו הרי זה
ישחט עליו.

יא. קטנים שהטילו מום בבכור דרך שחוק, וכן הגוי שעשה
לדעתו הרי זה ישחט עליו; ואם עשו כדי להתירו, לא ישחט
עליו. בכור שאחזו דם, יקיוז ובלבד, שלא יתכון לעשות בו
מום; ואם נעשה בו מום בהקזה זו, הרי זה נשחט עליו.

יב. מתר להטיל מום בבכור קדם שיצא לאויר העולם, וישחט
עליו. במה דברים אמורים, בזמן הזה שאין שם בית, מפני
שסופו להאכל במומו; אבל בזמן שהמקדש קיים, אסור.

יג. עד שהעיד מפי עד אחר, שמום זה נפל שלא לדעת נאמן;
אפלו אשה נאמנת לומר בפני נפל מום זה מאליו, וישחט עליו.

יד. כל המומין הראויין לבוא בידי אדם נאמן הרועה עליהן
לומר מאליהן נפלו, ולא נעשו בכונה; וישחט עליהן. במה
דברים אמורים, בשהיה הרועה ישראלי, והבכור ביד הכוהן.
אבל אם היה הרועה כוהן, והבכור עדין הוא ביד בעליו
הישראליים הרי זה אינו נאמן; וחושדין אותו, שמא הוא
הטיל בו מום כדי שיתננו לו.

טו. כוהן שהעיד לכוהן אחר, שמום זה מאליו נפל נאמן;
ואין חוששין להן, שמא הן גומלין זה את זה: שכל הכוהנים
חשודין להטיל מום בבכור כדי לאכלו בחוץ, ולפיכך אין
נאמנין על ידי עצמן; אבל חברו מעיד לו, שאין אדם חוטא
לאחר. אפלו בניו ובני ביתו שלכוהן, מעידין לו על הבכור;
אבל לא אשתו, מפני שהיא כגופו.

טז. בכור שהיה ביד כוהן, ונפל בו מום, והעיד עליו עד אחד
שזה המום מאליו נפל, ואין אנו יודעין אם מום זה שוחטין
עליו את הבכור או אין שוחטין עליו, ובא הכוהן שהוא בידו,
ואמר הראיתי מום זה לממחה, והתירו לשחיטה הרי זה
נאמן; ואין חוששין, שמא לא הראהו ושמא בכור תם הוא
שלא נחשדו לשחט קדשים בחוץ, מפני שהוא עוון כרת כמו
שבארנו.

יז. וכן נאמן הכוהן לומר על בכור בעל מום, בכור זה נתנו
לי ישראל במומו, ולא נפל ברשותי כדי לחוש לו, שמא הוא
הטילו: שהדבר עשוי להגלות, והוא מתירא שמא ישאלו
בעליו, ויאמרו תמים היה, בעת שנתנוהו לו.